

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudcem Mgr. Bc. Vojtěchem Dědkem ve věci

žalobce: **E. G.**, narozen X
státní příslušnost: Ázerbájdžán
zastoupen advokátem JUDr. Petrem Ritterem
sídlem Riegrova 376/12, 779 00 Olomouc

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 12. 2024, č. j. X

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. Žalobce, státní příslušník Ázerbájdžánské republiky, požádal o mezinárodní ochranu dne 3. 3. 2023 ve Spolkové republice Německo, která žalobce společně s jeho žádostí transferovala do České republiky. Žalobce při pohovoru uvedl, že nemá žádné politické přesvědčení, nikdy nebyl politicky aktivní a není členem žádné politické strany nebo skupiny. Do České republiky přicestoval letecky dne 20. 12. 2022 na české vízum. Cílovou destinací žalobce bylo Německo, kam ho zavezl převaděč. Důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je trestní

stíhání vedené proti němu v Ázerbájdžánu, kde je obviněn z podvodu. Dále byl obviněn z útěku z vojenské služby. Jiné důvody žádosti o mezinárodní ochranu nemá.

3. Žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 12. 2024, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalobci mezinárodní ochranu neudělil. Žalovaný provedl s žalobcem celkem tři pohovory. Žalobce k prokázání svých tvrzení doložil fotografie svého působení na soudu, kde měl vykonávat funkci asistenta, lékařské zprávy a dva dokumenty v ázerbájdžánském jazyce od Výkonného a probačního oddělení.
4. Žalovaný nejprve dospěl k závěru, že žalobce netvrdil nic, co by nasvědčovalo tomu, že by ve své vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatnění svých politických práv a svobod, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Neshledal proto důvod k udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Z výpovědí žalobce, z evidence žadatelů ani ze zjištění žalovaného nevyplývá, že by byl v ČR udělen azyl některému z rodinných příslušníků žalobce ve smyslu § 13 zákona o azylu. Stran možnosti udělit humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu žalovaný uvedl, že ačkoliv byly zjištěny dílčí zdravotní problémy žalobce, zejména po psychické stránce, nejedná se o natolik závažné potíže, které by mu bránily v normálním fungování ani výkonu výdělečné činnosti. Za dobu více než jednoho roku v ČR nevyhledal lékařskou pomoc. Žalobcova situace tak není zjevně a nesnesitelně tíživá, že by nepřiznání azylu bylo v jeho případě možno považovat za nehumánní.
5. Žalovaný se proto dále zabýval tím, zda žalobce splňuje důvody k udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Ani zde důvody neshledal. Žalobci v zemi původu nehrozí trest smrti, jelikož to tamní předpisy neumožňují, ani v zemi neprobíhá mezinárodní ani vnitřní konflikt. Žalobci proto nesvědčí důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1, odst. 2 písm. a, c) zákona o azylu. Vycestování žalobce nepřestavuje ani rozpor s mezinárodními závazky ČR ve smyslu § 14a odst. 1, odst. 2 písm. d) zákona o azylu.
6. Podle žalovaného žalobce nesplňuje důvody ani pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1, odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný vyhodnotil tvrzení žalobce o jeho zapojení do kauzy úplatků N. G. jako věrohodné, jako celek se jeví vnitřně konsistentní a dostatečně konkrétní a současně souladná s informací o zemi původu. Své kontakty s odsouzeným G. žalobce prokázal několika fotografiemi. Jako nevěrohodné ale žalovaný vyhodnotil tvrzení žalobce o jeho narukování do armády a následné dezerci. Pochybnosti založil především na tom, že žalobce nebyl schopen věrohodně a konzistentně uvést, kdy do armády nastoupil, nadto jeho tvrzení je v rozporu se zjištěními o zemi původu, pokud žalobce měl narukovat jako záložník dříve, než byla mobilizace vyhlášena a současně žalobce nespadá do žádné kategorie povolaných záložníků. Žalobce rovněž rozdílně uváděl datum jeho zběhnutí od své jednotky, jeho jednotlivé verze útěku se navzájem liší jak co data, tak do místa útěku. Žalovaný dále zpochybnil azylový příběh žalobce v jeho tvrzení, že se několik let skrýval před policií. Nevěrohodnost jeho tvrzení žalovaný postavil na tom, že žalobce nejprve uváděl, že při svém tříletém utíkání opakovaně měnil místa pobytu, kdy následně uvedl, že celou dobu pobýval v Baku v autodílně, kde pracoval. Žalobce, aniž by byl zadržen, se připojil k vojenské jednotce. Důvodem žádosti o humanitární ochranu má podle žalobce být jeho trestní stíhání v zemi původu. K tomu žalovaný uvedl, že o jeho trestním stíhání nejsou žádné důkazy, pokud navíc předložené listiny žalobcem svědčí spíše o tom, že je proti němu vedeno exekuční řízení, nikoliv že je trestně stíhán.

7. Nadto žalovaný uvedl, že i pokud by byl žalobce v zemi původu trestě stíhán za zapojení do korupční kauzy G., nehrozí mu v zemi původu takový trest, a to ani ve spojení s odsouzením za údajné zběhnutí v době války, který by měl povahu exemplárního trestu, mučení či nelidského zacházení. Pokud hlavní postavy korupční kauzy G. obdržely devět let, resp. 6 let, a žalobce se v kauze pohyboval jen jako řadový pracovník, nehrozí mu trest vyšší. Navíc bylo zjištěno, že v zemi původu sice dochází k porušování zásad spravedlivého procesu a zneužívání praktik mučení a jiného krutého ponižujícího a nelidského zacházení, ale vždy jen směrem k opozičním, lidskoprávním či náboženským aktivistům, novinářům či jinak politicky citlivým případům, což však není případ žalobce.

III. Obsah žaloby

8. Žalobce se žalobou domáhal zrušení uvedeného rozhodnutí. Domnívá se, že žalovaný nedostatečně zhodnotil skutkový stav, nevzal v úvahu klíčové okolnosti případu a porušil právo žalobce na spravedlivý proces a ochranu před pronásledováním.
9. Žalovaný pochybil, když nepřihlédl k důkazům a argumentům které žalobce uvedl v průběhu azylového řízení. Žalobce ve své žádosti popsal konkrétní okolnosti svého pronásledování, přičemž doložil podrobnosti o kauze G., které potvrzují jeho obavy z trestního stíhání. Žalobce rovněž vysvětlil své jednání v souvislosti s dezercí z karabašské války, ale žalovaný tento aspekt bezdůvodně označil za nevěrohodný.
10. Žalovaný založil své rozhodnutí na drobných nesrovnalostech v údajích o datech, což mohlo být způsobeno časovým odstupem od událostí a psychickým tlakem při pohovorech. Tyto nesrovnalosti žalovaný nesprávně interpretoval jako důkaz nevěrohodnosti žalobce, aniž by provedl další dokazování, což odporuje požadavkům na spravedlivé řízení. Dle judikatury Nejvyššího správního soudu má žalovaný povinnost odstranit pochybnosti o věrohodnosti žadatele prostřednictvím důkazů, což v tomto případě neučinil.
11. Žalovaný uznal, že žalobce by mohl čelit trestnímu stíhání v Ázerbájdžánu a že tresty zahrnují až desetileté odnětí svobody. Přesto žalovaný nesprávně vyhodnotil, že žalobci nehrozí reálné nebezpečí mučení nebo jiného nelidského zacházení, ačkoli zprávy lidskoprávních organizací pravidelně upozorňují na systematické používání těchto praktik v Ázerbájdžánských věznicích.
12. V případě návratu do Ázerbájdžánu hrozí žalobci vážné nebezpečí pronásledování z důvodu jeho žádosti o azyl v zahraničí. Tento akt je vnímán režimem jako zrada státu.
13. Rovněž žalovaný přehlédl zprávy svědčící o zneužívání systému spravedlnosti v Ázerbájdžánu, kde dochází k porušování práva na spravedlivý proces a nezávislosti soudu. Žalobce je tedy ohrožen nejen trestními postihy, ale také jejich nespravedlivým uplatněním.
14. Žalobce opakovaně zveřejňoval na sociálních sítích příspěvky kritizující Ázerbájdžánskou vládu. Tyto příspěvky byly dostupné veřejně a mohly být snadno dohledány tamními úřady, což žalobce vystavovalo přímému riziku obvinění z podvracení státního zřízení, a proto tyto příspěvky ze svých sociálních sítí raději smazal.
15. Evropský parlament ve svém návrhu usnesení konstatuje systematické pronásledování kritiků vlády v Ázerbájdžánu včetně novinářů aktivistů a blogerů, takže je zřejmé, že žalobce je v případě návratu do Ázerbájdžánu ohrožen jak pronásledováním, tak nehumánním zacházením.

IV. Vyjádření žalovaného

16. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že nesouhlasí s obsahem žalobních námitek, neboť nedokládají namítaná porušení zákonných ustanovení. Žalovaný vzal při rozhodování v úvahu všechny skutečnosti tvrzené žalobcem a přihlédl k nim a zároveň shromáždil dostupné adekvátní informace o situaci v zemi původu žalobce, přičemž v zájmu objektivního posouzení situace žalobce vycházel z dostatečně širokého informačního základu
17. Při posouzení důvodnosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu vycházel žalovaný z řádně zjištěného stavu věci, který nespovídá o přítomnosti důvodů, pro které by mu měla být udělena mezinárodní ochrana v jakékoli její formě. Důvody k udělení mezinárodní ochrany formou azylu dle § 12 písm. a), § 12 písm. b), § 13 ani § 14 zákona o azylu v případě žalobce shledány nebyly. Stejně tak absentují důvody k udělení doplňkové ochrany dle § 14a či § 14b zákona o azylu. Žalovaný neshledává obsah žalobních námitek způsobilým zpochybnit jím vyslovené závěry. Správní rozhodnutí netrpí vadami vytýkanými v žalobě a žalobci ani po návratu nehrozí pronásledování za azyl v zahraničí. Tato námitka je zcela spekulativní.
18. Navrhl proto, aby soud žalobu zamítl.

V. Posouzení věci krajským soudem

19. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), s korekcí podle § 32 odst. 9 zákona o azylu. V souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl soud ve věci bez jednání.
20. Soud předesílá, že žaloba je velmi obecná a pohybuje se na hranici projednatelnosti. Míra precizace žalobních bodů přitom předurčuje, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod obecnější, tím obecněji k němu správní soud přistoupí a posoudí ho. Není na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. V míře obecnosti, se kterou žalobce žalobu formuloval, soud přitom žádnou vadu napadeného rozhodnutí neshledal. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný vzal v potaz veškeré relevantní skutečnosti, které žalobce při svém pohovoru uvedl, a tyto následně podrobil zkoumání, zda jsou relevantní pro udělení mezinárodní ochrany.
21. Žalobce velmi obecně namítl, že mu v zemi původu hrozí trest vězení až deset let a pronásledování z důvodu jeho žádosti o azyl, dochází tam ke zneužívání systému spravedlnosti, porušování práva na spravedlivý proces a nezávislosti soudů, jakož i k pronásledování kritiků vlády, což hrozí i žalobci, neboť ten uveřejňoval kritické příspěvky na sociálních sítích. Namítl také, že žalovaný založil závěry o jeho nevěrohodnosti jen na drobných nesrovnalostech, které pramení z časového odstupu a nátlaku při pohovoru.
22. Podle krajského soudu má žalobce patrně za to, že má nárok na udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, neboť má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. O tom svědčí jeho tvrzení, že v zemi původu uveřejňoval kritické příspěvky na sociálních sítích, za což kritikům hrozí pronásledování.

23. Podle § 12 zákona o azylu se cizinci udělí azyl, je-li a) pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování (mimo jiné) pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má.
24. Pojem *uplatňování politických práv* ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu je nutné vykládat v souladu s čl. 43 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), protože § 12 písm. a) zákona o azylu je promítnutím této ústavní normy na zákonné úrovni. Za politická práva a svobody tudíž musejí být pokládána politická práva ve smyslu hlavy druhé oddílu druhého Listiny (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008–67). Žalobce však žádná taková politická práva neuplatňoval, a proto se jimi žalovaný ani blíže nezabýval a omezil se na konstatování, že žalobce nic takového netvrdil a ani žalovaný nenalezl nic, co by nasvědčovalo tomu, že by žalobce ve své vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatnění svých politických práv a svobod, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Žalobce v azylovém řízení výslovně uvedl, že nemá žádné politické přesvědčení a není členem žádné politické strany nebo skupiny. Důvodem žádosti o mezinárodní ochranu bylo vždy jen trestní stíhání vedené proti němu v Ázerbájdžánu, kde je obviněn z podvodu a útěku z vojenské služby. Jiné důvody žádosti o mezinárodní ochranu žalobce neuvedl ani při jednom ze tří skutečněných pohovorů.
25. Pokud žalobce teprve v žalobě tvrdí, že opakovaně zveřejňoval na sociálních sítích příspěvky kritizující ázerbájdžánskou vládu, nejedná se o uplatňování politických práv ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu (viz např. bod 13 rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 19. 5. 2023, č. j. 34 Az 32/2022-24). Nemohl být proto ani z tohoto důvodu pronásledován či považován za objekt pronásledování. Žalobce sám uvedl, že nebyl členem žádné politické strany, natož čelním představitelem. Nikterak netvrdil, že by vystupoval jako kritik vlády či vyvíjel politickou činnost. Nebylo ani prokázáno, že by žalobce měl problém s policií či státními orgány, naopak sám byl zaměstnancem státního úřadu – okresní správy. Soud proto nesouhlasí s žalobcem, že jsou v jeho případě splněny podmínky pro udělení této formy azylu. Tvrzení žalobce, že vyjádřil nesouhlas s vládní politikou formou příspěvků na sociálních sítích, které nadto navíc raději smazal, je velmi obecné a nadto bylo vzneseno až v žalobě. V obecné rovině rovněž zůstává jeho tvrzení, že mu hrozí pronásledování z důvodu jeho žádosti o azyl v zahraničí. Žalobce netvrdí, že by byl pronásledován [písm. a)], či by měl odůvodněné obavy z pronásledování [písm. b)]. V případě žalobce není naplněn ani jeden z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.
26. Žalovaný neudělil azyl žalobci ani podle § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona o azylu, avšak žalobce v žalobě proti závěru žalovaného o neudělení azylu za účelem sloučení rodiny (§ 13), humanitárního azylu (§ 14) ani doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny (§ 14b) nebrojil, a proto se soud těmito závěry žalovaného nezabýval. Azylový příběh žalobce zřetelně po celé správní řízení směřoval k poskytnutí doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, neboť tvrdil, že v zemi původu je trestně stíhán pro podvod a pro útěk z vojenské služby, za což mu hrozí až desetileté vězení. V žalobě pak žalovanému vytkl, že žalovaný nesprávně vyhodnotil, že mu v zemi původu nehrozí reálné nebezpečí mučení nebo jiného nelidského zacházení.
27. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu dále platí, že: *„Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není*

ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“

28. Podle odst. 2 poté vyplývá, že „za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje
- „a) trest smrti nebo poprava,*
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo*
 - c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.“*
29. Žalovaný z hlediska podmínek pro udělení doplňkové ochrany vycházel z toho, že žalobci nehrozí vážná újma v důsledku ozbrojeného konfliktu, nehrozí mu trest smrti ani jeho vycestování není v rozporu s mezinárodními závazky ČR. S tím se lze samozřejmě zcela ztotožnit a žalobce ani nikdy netvrdil opak. Předmětem sporu je otázka, zda žalobci nehrozí v případě návratu mučení nebo nelidské či ponižující zacházení ve smyslu § 14a odst. 1, odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Žalobce tvrdí, že pokud v zemi původu čelí trestnímu stíhání s možností trestu odnětí svobody až na deset let, hrozí mu s ohledem na zprávy lidskoprávních organizací reálné nebezpečí mučení nebo jiného nelidského zacházení v ázerbájdžánském vězení. Soud se proto dále zabýval tím, zda žalobci hrozí v případě návratu do vlasti mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, resp. zda je zde vůbec dána důvodná obava z trestního stíhání žalobce v jeho vlasti.
30. Obecně platí, že „není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují“ (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70 nebo ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 227/2017-33, bod 32). Posouzení věrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu je klíčové zejména v případě, že tento správnímu orgánu nepředloží žádné další důkazy svědčící o potenciálně hrozbě pronásledování nebo vážné újmy. Cílem tohoto posuzování je pak určení, zda lze tvrzení žadatele akceptovat jako pravdivá pro účely posouzení, zda dotýčný splňuje podmínky pro udělení azylu či doplňkové ochrany.
31. Jednoznačný návod k posuzování věrohodnosti žadatelů o mezinárodní ochranu neexistuje, z judikatury a odborné literatury však lze identifikovat několik indikátorů, o které se správní orgán může opřít. Mezi indikátory pro posouzení věrohodnosti azylového příběhu patří zejména vnitřní a vnější konzistentnost žadatelovy výpovědi, otázka, zda je tato výpověď dostatečně konkrétní, její plausibilita ve světle relevantních informací o zemi původu atd. (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2008, č. j. 1 Azs 18/2007-55, ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74, ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015-54, nebo ze dne 12. 4. 2021, č. j. 5 Azs 97/2019-41).
32. Pokud správní orgán dospěje k závěru o nevěrohodnosti, tento závěr a jeho podrobné zdůvodnění se musí promítnout do odůvodnění rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany. Z odůvodnění by mělo být jasné, která konkrétní tvrzení žalovaný shledal nevěrohodnými a z jakého důvodu. Pokud některá tvrzení považuje za věrohodná a jiná nikoliv, je potřeba tato tvrzení v odůvodnění rozhodnutí jednoznačně identifikovat.
33. Žalovaný se velmi podrobně zabýval tím, zda je příběh žalobce o trestním stíhání důvěryhodný a dospěl k závěru, že tvrzení žalobce o zapojení do kauzy úplatků předsedy

Okresní správy A. N. G. je sice věrohodné, pravděpodobným však již neshledal tvrzení žalobce, že by byli souzeni i další spolupracovníci předsedy. Žalobce totiž o této skutečnosti napřed při prvním pohovoru vůbec nehovořil, a poté jen velmi nekonkrétně uvedl, že byla zadržena polovina lidí, co s ním pracovali. Žalovaný proto doplnil dokazování a zjistil, že nejsou známé informace o tom, že by při razii proti čelním představitelům okresní správy byli zatýkáni a stíháni níže postavení pracovníci. K tomu podrobně rozvedl, že tvrzení žalobce o trestním stíhání ve vlasti kvůli zapojení do korupčního jednání, o kterém sám hovořil, není věrohodné. Z žádného provedeného důkazu či tvrzení žalobce nevyplývá, že by s žalobcem bylo v zemi původu vedeno trestní řízení. Naopak žalovaný přesvědčivě prokázal, že tvrzení žalobce o pátrání po jeho osobě v zemi původu z důvodu trestního stíhání je nevěrohodné, neboť z překladu listin, které doložil žalobce k prokázání, že je ve vlasti trestně stíhán, zjistil, že se jedná o dva dopisy Výkonného a probačního oddělení, které se vůbec netýkají trestního stíhání, nýbrž exekučního řízení.

34. Soud považuje za nadbytečné rekapitulovat a obsáhle citovat skutečnosti, které žalobce vypověděl před správním orgánem. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobci byla dána opakovaně možnost vylíčit svůj azylový příběh v rámci poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a zejména v podrobnostech do protokolu o pohovoru k této žádosti. Podle názoru soudu líčení azylového příběhu samotným žalobcem vykazuje takové rozpory, které zásadně znevěrohodňují jeho azylový příběh o trestním stíhání, resp. narukování a útěku z armády.
35. Stran tvrzení žalobce o narukování do armády a následné dezerci se soud ztotožňuje s hodnocením žalovaného o nevěrohodnosti jeho azylového příběhu, pokud žalobce tvrdí, že do armády narukoval dříve, než byl podepsán dekret o částečné mobilizaci vojáků. Vojáci rovněž nebyli povoláváni písemně, jak tvrdí, ale telefonicky nebo formou SMS. Navíc žalobce nespadal do žádné kategorie záložníků. Dále jsou to rozpory o jeho dezerci, pokud žalobce nejprve tvrdil, že utekl dne 20. 10. 2020, poté měl zběhnout dne 7. 10. 2020 nebo 10. 10. 2020. Rovněž jeho verze útěku jsou navzájem neslučitelné i co do místa útěku, které nebyl schopen konzistentně popsat. Za podstatné soud rovněž považuje rozpory v tvrzeních žalobce o tříletém unikání policii. Žalobce tvrdil, že se musel ukrývat devět měsíců kvůli kauze G. a že následně byl povolán do zbraně, ačkoliv žalovaný zjistil, že došlo pouze k omezené mobilizaci, která se navíc žalobce netýkala. Věrohodnosti o trestním stíhání v zemi původu nenapomáhá ani skutečnost, že žalobce dne 20. 12. 2022 bez jakýchkoliv překážek legálně letecky vycestoval z vlasti do České republiky, což svědčí spíše o tom, že ve vlasti stíhán v době vycestování nebyl, neboť právo občana na vycestování do zahraničí může být ze strany Ázerbájdžánské republiky omezeno právě z důvodu trestního stíhání. Soud se proto plně ztotožňuje se závěrem žalovaného o nevěrohodnosti žalobcova azylového příběhu jak v části o trestním stíhání kvůli zapojení do kauzy G., tak v části o opuštění vojenské jednotky, neboť o tom nesvědčí žádné provedené důkazy a současně je pro řadu zásadních rozporů nevěrohodná sama výpověď žalobce. Nejedná se tak o „drobné nepřesnosti“, jak tvrdí žalobce v žalobce, nýbrž o zásadní rozpory. Ostatně žalobce v žalobě ani se závěry žalovaného nikterak nepolemizoval, pouze je obecně označil za nesprávné.
36. Žalovaný dospěl k závěru o celkové nevěrohodnosti azylového příběhu žalobce. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný jasně uvedl důvody, které jej k tomuto závěru dovedly. Problémem byly zejména dílčí rozpory ve výpovědi žalobce, přílišná neurčitost jeho tvrzení ohledně okolností a průběhu jeho údajného trestního stíhání ve vlasti, tvrzení žalobce o letitém skrývání se a chybějící celková plauzibilita jeho příběhu.

37. Žalovaný podle krajského soudu vycházel přesně z těch indikátorů pro posouzení věrohodnosti, které vyžaduje výše citovaná judikatura, a své rozhodnutí zároveň logicky a přezkoumatelně odůvodnil. Poukázal na konkrétní tvrzení žalobce, kterým neuvěřil, a srozumitelně vysvětlil proč. Soud mu v tomto ohledu nemá co vytknout. Nesrovnalosti, které žalovaný objevil ve výpovědi žalobce, skutečně zpochybňují, že by se jednotlivé události, o kterých žalobce mluvil, odehrály tak, jak je žalobce prezentoval. Ani sám žalobce navíc v tomto ohledu nevzněl v žalobě žádné konkrétní námitky. Nenamítl, že by mu žalovaný nedal dostatečný prostor k vylíčení svého azylového příběhu ve všech jeho podrobnostech, a ani se nepokusil soudu žalovaným identifikované nesrovnalosti vysvětlit nebo uvést jakékoliv relevantní skutečnosti, které by závěr žalovaného o celkové nevěrohodnosti jeho azylového příběhu mohly nabourat. Soud proto nemá jinou možnost než přisvědčit žalovanému, že tvrzení, o která žalobce opřel svou žádost o mezinárodní ochranu, skutečně nejsou věrohodná.
38. Krajský soud přitom zdůrazňuje, že žadatele o mezinárodní ochranu stíhá břemeno tvrzení. Je především na něm, aby u pohovoru věrohodně tvrdil a v rámci svých možností prokázal skutečnosti, které mohou mít relevanci z hlediska některé z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný mu k tomu zejména musí vytvořit prostor vhodně kladenými otázkami. Pokud žadatel uvádí relevantní skutečnosti, je pak na žalovaném, aby shromáždil dostatečné množství aktuálních a přesných informací o zemi původu žadatele a jeho tvrzení s těmito informacemi konfrontoval při posuzování, zda dotyčnému v zemi původu hrozí pronásledování nebo vážná újma.
39. Nakonec se pak soud ztotožňuje i se závěrem žalovaného, že právo na udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu by žalobci nebyl s to založit azylový příběh žalobce, ani pokud by byl pravdivý. Jak totiž správně uvedl žalovaný, není možné i s ohledem na věrohodné tvrzení žalobce o zapojení do korupční kauzy G. vyloučit, že v budoucnu bude žalobce za tuto činnost trestně stíhán, a nelze to vyloučit ani v případě, pokud by bylo v zemi původu zjištěno, že žalobce skutečně dezertoval. Žalovaný proto pečlivě hodnotil, zda žalobci v takovém případě hrozí „*mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání*“. K tomu provedl množství důkazů. Zejména zjistil, že vedoucí okresní správy G. a jeho zástupce T. byli odsouzeni v předmětné korupční kauze na devět, resp. šest let odnětí svobody. Pokud byl proto žalobce „pouhým“ vykonavatelem pokynů svých nadřízených a byl zapojen pouze do fragmentů rozsáhlé trestné činnosti G. a T., jak sám vypověděl, není pravděpodobné, že by byl souzen trestem dosahující až deseti let, tedy přísněji než hlavní postavy kauzy. Navíc, pokud dle zjištění žalovaného nejsou známy informace o tom, že by vedle vedoucích představitelů okresních správ byli v kauze zatčeni i jiní (např. řadoví) pracovníci. Rovněž žalovaný dospěl k závěru, že z dostupných zpráv není prokázáno, že by docházelo k dezerci z ázerbájdžánské armády, ani že by probíhaly exemplární soudní procesy s dezertéry, nadto, pokud za dezerci hrozí v Ázerbájdžánu trest odnětí svobody v trvání tři až sedm let. Žalobcem popisované problémy v zemi původu tak podle žalovaného ani krajského soudu nelze podřadit pod výše definovanou hrozbu vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 zákona o azylu.
40. I pokud by měl být žalobce teoreticky v zemi původu trestán za podvod dle trestního zákoníku, tj. i kdyby mu měl být uložen trest odnětí svobody, případně i v zákonem stanovené maximální sazbě, nejednalo by se podle krajského soudu o opatření, jež by měla být považována za natolik nepřiměřená či diskriminační, že by patřila mezi akty pronásledování (srov. přiměřeně bod 56 rozsudku Soudního dvora EU ze dne 26. 2. 2015 ve

věci Shepherd, C-472/13). Obavy žalobce, že by byl vystaven násilnému jednání ze strany státních orgánů v důsledku jeho spolupráce s N. G., zjištěné informace o zemi původu nepotvrzují ani nenaznačují.

41. Ani hrozba trestního stíhání nezakládá automaticky právo na mezinárodní ochranu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2012, čj. 7 Azs 9/2012-46, anebo ze dne 9. 5. 2018, č. j. 7 Azs 143/2018-26); mezinárodní ochrana totiž není nástrojem, který by sloužil k vyhnutí se negativním důsledkům trestního stíhání v zemi původu (usnesení téhož soudu ze dne 15. 11. 2018, č. j. 5 Azs 118/2017-144). V projednávaném případě nic nenasvědčuje, že by šlo o některý z případů zmiňovaných judikaturou Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 8. 12. 2021, č. j. 8 Azs 114/2021-46), podle které hrozba trestního stíhání či již zahájené stíhání může být azylově relevantní za předpokladu, že bude z konkrétních skutečností patrné, že se u žadatele okolnosti jeho stíhání významně vymykají obvyklým standardům země původu, tedy se nejedná o běžný trestní případ, ale o trestní stíhání, které je vykonstruované a je politicky či zájmově motivované a ovlivňované. Žádné takové okolnosti žalobce netvrdil.
42. Úkolem žalovaného bylo především opatřit takové informace o zemi původu, z nichž bude možné posoudit, zda žalobci hrozí v současné době v zemi původu pronásledování nebo vážná újma. Této povinnosti žalovaný dle krajského soudu dostal. K podmínkám trestního stíhání a výkonu trestu odnětí svobody v Ázerbájdžánu žalovaný zjistil, že ačkoliv je ve vlasti žalobce ústavou i trestním zákoníkem zakázáno praktikovat mučení a jiné kruté, ponižující nebo nelidské zacházení, objevovaly se důvěryhodné informace o systematickém zneužívání těchto praktik. Avšak současně zjistil, že se tento problém týká zejména opozičních, lidskoprávních či náboženských aktivistů, novinářů či jinak politicky citlivých případů, což není případ žalobce. Ani sám žalobce navíc nad rámec tvrzení, která žalovaný vyhodnotil jako nevěrohodná, netvrdil nic, co by byť jen naznačovalo potenciální zájem státních orgánů o jeho osobu nasvědčující hrozbu uvedenou výše.
43. Soud se s těmito závěry žalovaného plně ztotožňuje. Ostatně žalobce v podané žalobě nikterak závěry žalovaného nerozporoval. Pouze zcela obecně uvedl, že žalovaný nesprávně interpretoval nesrovnalosti ve výpovědích žalobce, což bylo zapříčiněno časovým odstupem a psychickým tlakem při pohovorech. Z pohledu soudu tedy nejsou dány důvodné obavy ze systematického pronásledování žalobce ze strany státní moci, natož aby mu skutečně hrozilo mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání. Subjektivní obava žalobce, že mu takové zacházení hrozí, se nenaplnila ani od údajného útěku v prosinci 2019 do jeho odjezdu v prosinci roku 2022 z vlasti (kdy mu bylo vydáno i vízum) a konečně ani během jeho pobytu v EU.
44. Závěrem soud dodává, že institut mezinárodní ochrany neslouží k pouhé legalizaci pobytu na území ČR. Žalobce by měl s ohledem na shora uváděné okolnosti využít k legalizaci svého pobytu v ČR instrumenty vyplývající ze zákona o pobytu cizinců v ČR.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

45. S ohledem na výše uvedené dospěl soud k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, a proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
46. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť procesně úspěšnému žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Olomouc 24. března 2025

Mgr. Bc. Vojtěch Dědek v. r.
samosoudce